

Til nr. 16 (§ 18, stk. 2)

Forslaget indebærer en ændring af den gældende lovs § 18, stk. 2.

Formålet med ændringen er at tilpasse ophavsretslovens antologiregel til infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra a.

Efter art. 5, stk. 3, litra a, kan medlemsstaterne indføre indskrænkninger i retten til eksemplarfremstilling, hvis der er tale om anvendelse til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning, såfremt kilden med ophavsmandens navn angives, medmindre dette viser sig umuligt, og det sker i et omfang, som det ikke-kommercielle formål berettiger til.

Efter den gældende lovs § 18, stk. 1, er det til brug i undervisningsvirksomhed tilladt at gengive mindre dele af litterære værker og musikværker eller sådanne værker af ringe omfang i samleværker sammenstillet af bidrag fra et større antal ophavsmænd, når 5 år er forløbet efter det år, da værket blev udgivet. I tilslutning til teksten kan også kunstværker og værker af beskrivende art gengives, når 5 år er forløbet efter det år, da værket blev offentliggjort. Ophavsmanden har krav på vederlag.

Tvangslicensen finder ikke anvendelse på værker, der er udarbejdet til brug i undervisningsvirksomhed, jf. § 18, stk. 2. Herudover er der ingen begrænsninger. Antologireglen kan således bruges til både kommercielle og ikke-kommercielle formål, hvilket ikke harmonerer med direktivets art. 5, stk. 3, litra a.

Det er på den baggrund nødvendigt at begrænse reglen til ikke at omfatte gengivelse i erhvervsøjemed. Dette gøres mest naturligt i § 18, stk. 2.

Forslaget indebærer, at værker ikke uden samtykke fra ophavsmanden kan gengives i en undervisningsantologi, såfremt det sker i erhvervsøjemed.

F.s.v. angår udtrykket erhvervsøjemed henvises til bemærkningerne til lovforslagets nr. 20.

Kravet i art. 5, stk. 3, litra a, om, at kilden skal angives, medmindre dette viser sig umuligt, er opfyldt ved reglen i ophavsretslovens § 11, stk. 2, 2. pkt. Herefter skal kilden angives i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, når et værk gengives offentligt i h.t. en bestemmelse i kap. 2.

Til nr. 17 (§ 19, stk. 1)

Forslaget indebærer en ændring af ophavsretslovens § 19, stk. 1.

Formålet er at gennemføre infosoc-direktivets art. 4 i dansk ret.

Efter denne bestemmelse udtømmes (konsumeres) spredningsretten kun, når et værkseksemplar sælges eller på anden måde overdrages inden for Fællesska-

bet af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. Med Fællesskabet sidestilles andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), der ud over EU-landene tæller Norge, Island og Liechtenstein.

Den gældende lovs § 19, stk. 1, giver ret til fri viderespredning af et eksemplar af et værk, uanset hvor i verden det første salg – eller anden form for overdragelse af ejendomsretten – har fundet sted. Dette kaldes international konsumtion. For så vidt angår udoendene kunstnere, producenter af lyd- og billedoptagelser samt radio- og tv-foretagender er der dog på baggrund af et EU-direktiv fra 1992 allerede gennemført regler om regional konsumtion, således at kun salg m.v. i et EØS-land udløser konsumtion; dette fremgår af de særlige bestemmelser i den gældende lovs § 65, stk. 4, § 66, stk. 2, § 67, stk. 2, og § 69, stk. 3.

Under forhandlingerne i Bruxelles om infosoc-direktivet indtog Danmark det standpunkt, at art. 4 burde tillade medlemsstaterne at have regler om international konsumtion af spredningsretten. Et stort flertal af EU-landene gik modsat ind for, at medlemsstaterne i national lovgivning ikke må tillade mere end EØS-konsumtion. I forbindelse med direktivets vedtagelse blev der optaget en erklæring i rådsprotokollen om, at Danmark, Irland, Luxembourg, Holland, Finland og Sverige er tilhængere af international konsumtion, og at disse lande vil understrege behovet for at genoverveje spørgsmålet om konsumtion i lyset af den internationale udvikling og løbende debat om international konsumtion på varemærkeområdet. Kulturministeriet vil fremover søge at få spørgsmålet om international konsumtion på EU-dagsordenen, bl.a. gennem et samarbejde med Økonomi- og Erhvervsministeriet og Patent- og Varemærkestyrelsen, idet der findes en tilsvarende problemstilling på varemærkeområdet. Målet er at genindføre en generel regel om international konsumtion i dansk ophavsret.

For at overholde forpligtelserne i infosoc-direktivet er det imidlertid nødvendigt at ændre § 19, stk. 1, således at kun salg m.v. af værkseksemplarer i et EØS-land medfører konsumtion og dermed ret til at videresprede eksemplaret til almenheden i form af salg, gave og lign. Det er herefter en forudsætning, at rettighedshaveren ikke alene har givet samtykke til, at eksemplaret bliver solgt eller på anden måde overdraget, men også at eksemplaret er bragt på markedet i et EØS-land. Bestemmelsen gælder for alle værksarter.

Hvad angår viderespredning i form af udlån og udlejning, foreslås det i § 19, stk. 1, 2. pkt., at gøre en undtagelse fra reglen om EØS-konsumtion; der henvises til lovforslagets nr. 18.